

Моніторинг наслідків виконання документів державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

Моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (далі – моніторинг) проведено відповідно до статті 17 Закону України „Про стратегічну екологічну оцінку”.

Документ державного планування, по якому проведено моніторинг, – Програма економічного і соціального розвитку Полтавської області на 2025 рік, затверджений рішенням пленарного засідання тридцять сьомої позачергової сесії восьмого скликання Полтавської обласної ради від 24.12.2024 № 888.

Моніторинг проведено після закінчення строку дії документа державного планування.

При підготовці Програми враховані завдання інших документів державного планування, а саме: Цілей сталого розвитку України до 2030 року (Указ Президента України від 30.09.2019 № 722); Стратегії з питань екологічної збалансованості розвитку територіальних громад Асоціації міст України на період до 2030 року (затверджено рішенням Правління Асоціації міст України 21 березня 2017 року № 4). Методологічною основою розроблення також є: постанова Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2003 року № 621 „Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проєктів Бюджетної декларації та державного бюджету”. При розробленні Програми враховано дотримання вимог Законів України „Про охорону навколишнього природного середовища”, „Про управління відходами”, „Про охорону атмосферного повітря”, „Про природно-заповідний фонд України”, „Про рослинний світ”, „Про тваринний світ”, „Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних ресурсів” щодо охорони, відтворення та використання природних рослинних ресурсів, тваринного світу та водних біоресурсів, а також „Про охорону земель” щодо забезпечення раціонального використання та охорони земель.

Також, Програма включає положення, які стосуються охорони довкілля та сталого використання природних ресурсів, передбачає виконання зобов'язань та заходів у відповідній сфері, визначених програмами, стратегіями, програмами та іншими документами загальнодержавного рівня, а також міжнародними угодами, стороною яких є Україна, у тому числі: Основними засадами (стратегією) державної екологічної політики України на період до 2030 року; Національним планом дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року; Стратегією формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року і затвердженим операційним планом заходів з її реалізації у 2024 – 2026 роках; Національним планом дій щодо боротьби з деградацією земель та опустелюванням; рішенням Координаційної ради з питань боротьби з деградацією земель та опустелюванням згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 18.01.2017 р. № 20; Стратегією зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року; Планом заходів з реалізації Стратегії зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року; Державною стратегією управління лісами України до 2035 року; Водною стратегією України на період до 2050 року; Національною економічною стратегією; Цілями Сталого Розвитку, затвердженими у 2015 році 70 сесією Генеральної асамблеї ООН (резолюція від 25.09.2015 № 70/1), з урахуванням розпорядження Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 р. № 686-р „Питання збору даних для моніторингу реалізації цілей сталого розвитку”; Ріо - Конвенціями та міжнародними угодами природоохоронного спрямування.

Під час здійснення моніторингу не виявлено негативних наслідків виконання документів державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

№ з/п	Назва показника	2024 рік	2025 рік	2025 рік порівняно з 2024 роком, %/в.п. індексу	Пояснення щодо відхилення
Атмосферне повітря					
1	Результати оцінки якості атмосферного повітря (порівняння з фоновими та нормативними значеннями):				
	Індекс забруднення атмосферного повітря м. Полтава	5,29	4,36	-0,93 в.п. індексу	Спостерігається тенденція стабілізації вмісту в повітрі розчинних сульфатів, оксиду азоту, фтористого та хлористого водню, аміаку.
	Індекс забруднення атмосферного повітря м. Кременчук	5,7	5,3	-0,4 в.п. індексу	Результати спостережень середньомісячних концентрацій в динаміці за останні 5 років (2021 - 2025) зазначають щодо зменшення рівня забруднення атмосферного повітря пилом, діоксидом та оксидом азоту, фенолом, аміаком, формальдегідом, хромом, свинцем, кадмієм та цинком. Водночас відмічена тенденція до збільшення середнього вмісту оксиду вуглецю, сажі сульфатів та ангідриду сірчистого, а також мангану, міді, нікелю та заліза.
Індекс забруднення атмосферного повітря м. Горішні Плавні	1,75	1,78	+0,03 в.п. індексу	Результати спостережень за 2025 рік свідчать, що загальний рівень забруднення міста в цілому за 2025 рік за індексом забруднення (ІЗА) характеризується як низький, проте є незначне зростання у порівнянні з 2024 роком. За останні 5 років (2021 - 2025) відмічена тенденція збільшення середньорічних концентрацій пилу, оксиду вуглецю, сажі, діоксиду сірки, діоксиду азоту, водню хлористого. Зменшується вміст фенолу та аміаку. Намітилася тенденція зменшення в атмосферному повітрі міста більшості важких металів.	

Енергетика					
2	Економія енергоресурсів (% до попереднього року)	Розподілено природного газу, млн м ³ 856,1	Розподілено природного газу, млн м ³ 797,34	-6,8%	Зменшення споживання газу промисловими споживачами.
Здоров'я населення					
3	Середня очікувана тривалість життя (% до попереднього року)	-	71,16 ²	-	Показник Державної служби статистики в Україні з 2022 року не визначається.
4	Смертність населення за основними причинами на 1 тисячу населення (% до попереднього року)	-	20,38 ²	-	Показник Головного управління статистики у Полтавській області з 2022 року не визначається.
5	Смертність дітей до 1 року життя на 1 тисячу живонароджених (% до попереднього року)	5,7	5,5	-0,2 в.п. індексу	Показник смертності дітей до 1 року життя зменшився.
Біорізноманіття, природно-заповідні території, рекреаційні зони					
6	Кількість територій та об'єктів ПЗФ, площа земель територій та об'єктів ПЗФ та їх частка у загальній площі території	400 144174,36 5,01	400 144189,26 5,01	100% 0,01% 0 в.п. індексу	Зростання відбулось за рахунок розширення існуючих територій природно-заповідного фонду.
7	Кількість винесених в натурі меж територій об'єктів ПЗФ Полтавської області (% до кількості запланованих заходів)	76	102	+26 в.п. індексу	Зростання відбулось за рахунок винесених в натурі меж територій та об'єктів природно-заповідного фонду Полтавської області.
8	Загальна протяжність укріплення берега на Кременчуцькому водосховищі (% до запланованої протяжності укріплення)	44	-	-	У 2023 - 2024 роках закріплено 1464 м берега Кременчуцького водосховища в районі с. Мозолівка Кременчуцького р-ну (проектом передбачено 1500 м укріплення). У 2025 році будівельно-монтажні роботи на цьому об'єкті не здійснювались у зв'язку із проведенням досудового розслідування у кримінальному провадженні і будь-яке відновлення будівництва могло перешкоджати або унеможливити слідчі дії.
9	Кількість винесених в натуру (на місцевості) водоохоронних зон і прибережних захисних смуг вздовж річок та навколо водойм з розробкою відповідних проєктів землеустрою на території Полтавської області (% до кількості запланованих заходів)	-	-	-	Відсутні дані.
10	Реалізація заходів покращенню лісистості області (% до кількості запланованих заходів)	-	-	-	Відсутні дані.

11	Площа лісів та лісистість території	9,0426	-	-	Дані за 2025 рік Північно-східним міжрегіональним управлінням лісового та мисливського господарства не надано.
Ґрунти					
12	Площа орних земель (ріллі) та їх частка у загальній площі території	1759/61,2	1759/61,2	100%/0 в.п. індексу	-
13	Площа сільськогосподарських угідь екстенсивного використання (сіножатей та пасовищ) та їх частка у загальній площі території	327/11,4	327/11,4	100%/0 в.п. індексу	-
14	Вміст органічного вуглецю (гумусу) у ґрунтах сільськогосподарських угідь	5,7	5,7	0 в.п. індексу	-
Поводження з відходами					
15	Обсяг утворених відходів (% до минулого року)	334,953	295,607	-39,346 в.п. індексу	Показники зазначено відповідно до річного статистичного звіту за формою № 1-ТПВ, затвердженою Наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 19.09.2006 № 308.
16	Обсяг видалених відходів (% до минулого року)	334,159	294,623	-39,536 в.п. індексу	
17	Питома вага утилізованих відходів (% від загальної кількості утворених відходів)	0,24	0,33	+0,09 в.п. індексу	
18	Обсяг ліквідованих несанкціонованих звалищ, га	18,5	11,3	-38,9%	
19	Обсяг рекультивованих звалищ ТПВ (кількість звалищ)	0	0	-	
Водні ресурси					
20	Кількість населення, охопленого централізованим водозабезпеченням та водовідведенням (% до минулого року)	892,5/ 524,8	892,5/ 524,8 ¹	-	Дані за 2024 рік, відповідно до Національної доповіді про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2004 р. № 576. Дані за 2025 рік будуть орієнтовно в II кварталі 2026 року.
21	Зношеність трубопроводів водозабезпечення та водовідведення (%)	27/41	27/41 ¹	-	
22	Кількість заходів по розчистці русел малих рік (% до минулого року)	-	-	-	

					„Розчистка ділянки р. Коломак в с. Коломацьке Полтавського району Полтавської області”.
Інші природоохоронні показники					
23	Фінансування природоохоронних заходів (% до попереднього року)	55,35	40,63	-14,72 в.п. індексу	Фінансування природоохоронних заходів здійснюється в межах планових сум надходжень екологічного податку та грошових стягнень за шкоду, заподіяну порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища внаслідок господарської та іншої діяльності, до спеціального фонду обласного бюджету.
24	Кількість господарств, що мають сертифікат з органічного виробництва	38	46	+21,1%	Збільшення кількості господарств, що мають сертифікат з органічного виробництва відбулося за рахунок того, що підприємства поновили сертифікати з органічного виробництва.
25	Кількість надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру	4	3	-25,0%	-

¹ – дані за 2024 рік;

² – дані за 2021 рік.